

A. Kategorizace regulovaných ŠO ve vztahu k zelenině

KATEGORIE ŠO	VÝSKYT V EU	TYP OCHRANY	ZÁVISLOST REGULACE NA KOMODITĚ	KDE JSOU UVEDENY (čísla příloh prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072)
Karanténní škodlivé organismy pro EU (KŠO pro EU)	V EU se nevyskytují nebo pouze omezeně (vymezená území).	Územní ochrana celé EU.	Regulace nezávislá na komoditě.	Příloha II – seznam KŠO Příloha VII – zvláštní požadavky pro KŠO
Prioritní škodlivé organismy (20 KŠO)	20 KŠO s nejzávažnějšími hospodářskými, sociální a environmentálními dopady			Příloha nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/1702
Karanténní škodlivé organismy pro chráněné zóny (KŠO pro CHZ)	Rozšířeny pouze v části EU.	Ochrana území bez výskytu (chráněných zón – členský stát nebo jeho část).	Regulace spojena pouze s určitými komoditami.	Příloha III – seznam KŠO pro CHZ Příloha X – zvláštní požadavky pro CHZ
Regulované nekaranténní škodlivé organismy (RNŠO)	Rozšířené v EU.	Regulace u sadby a rozmnožovacího materiálu zeleniny i osiva.	Regulace spojena pouze s určitými komoditami.	Příloha IV, písmeno F – seznam RNŠO pro osivo zeleniny; písmeno I – RNŠO týkající se sadby a rozmnožovacího materiálu zeleniny

B. Informace k regulovaným ŠO, požadavky a opatření

1. [Seznam KŠO pro EU](#) je uveden v příloze II prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072. Zvláštní požadavky týkající se karanténních škodlivých organismů (KŠO) jsou uvedeny v [příloze VIII](#) prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072. Požadavky týkající se sortimentu zeleniny jsou uvedeny v bodech 2 a 12–15 přílohy VIII.

2. [Seznam prioritních škodlivých organismů](#) je přílohou nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/1702. Jedná se o karanténní škodlivé organismy, jejichž potenciální hospodářský, environmentální nebo sociální dopad na území EU je mimořádně závažný. Z tohoto důvodu je jim třeba věnovat při provádění šetření mimořádnou pozornost. Z dvaceti prioritních škodlivých organismů se sortimentu pěstované zeleniny týkají zejména následující KŠO: květopas *Anthonomus eugenii*, merule *Bactericera cockerelli*, vrtule *Bactrocera dorsalis*, obaleč *Thaumatotibia leucotreta*, dále také listokaz japonský (*Popillia japonica*), který se již se vyskytuje v EU, či blýskavka kukuřičná (*Spodoptera frugiperda*).
3. [Seznam RNŠO](#) s kategoriemi a prahovými hodnotami je uveden v příloze IV prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072. Část F této přílohy se týká osiva zeleniny, prahové hodnoty jsou ve všech případech 0 %. Část I se týká sadby a rozmnožovacího materiálu zeleniny (kromě osiva) a prahové hodnoty jsou stanoveny na 0 %, kromě RNŠO Leek yellow stripe virus na česneku kuchyňském (*Allium sativum*) a Onion yellow dwarf virus na česneku kuchyňském a cibuli kuchyňské (*Allium cepa*), pro které je stanovena prahová hodnota 1 %. Opatření s cílem zamezit výskytu RNŠO na příslušných rostlinách k pěstování jsou uvedena v [příloze V](#) (část E a H) prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072.
4. [Seznam KŠO pro chráněné zóny](#), jejich EPPO kódy a seznam příslušných chráněných zón jsou uvedeny v příloze III prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072. Pro zeleninu jsou podstatné chráněné zóny na *Bemisia tabaci* (evropské populace), *Leptinotarsa decemlineata*, *Liriomyza bryoniae*, *Liriomyza huidobrensis*, *Liriomyza trifolii* a Beet necrotic yellow vein virus. Seznam komodit, které musejí být opatřeny rostlinolékařským pasem pro chráněnou zónu při jejich přemísťování do chráněných zón a v rámci těchto chráněných zón je uveden v [příloze XIV](#). Zvláštní požadavky pro chráněné zóny jsou uvedeny v [příloze X](#).
5. Opatření přijatá podle čl. 30 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031 jsou buď zpracována do formy **nařízení ÚKZÚZ o mimořádných rostlinolékařských opatřeních** k ochraně proti zavlékání a rozšiřování příslušných ŠO, anebo jsou ve formě **přímo platných nařízení Komise**. Proto nejsou tyto ŠO uvedeny v tabulce výše. [Aktuální seznam těchto nařízení](#) (kapitola mimořádná opatření) je publikován na webu ÚKZÚZ. Zeleniny se týkají opatření proti zavlékání a rozšiřování Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV), stanovené v [prováděcím nařízení Komise \(EU\) 2020/1191](#), v platném znění, které je použitelné do 31. srpna 2023, a od 1. září 2023 do 31. prosince 2024 použitelným novým [prováděcím nařízením Komise \(EU\) 2023/1032](#).

C. **Informace k ŠO, úkony prováděné ÚKZÚZ a podání žádosti o jejich provedení**

Tato část přílohy se věnuje úkonům prováděným pracovníky ÚKZÚZ, tedy úkonům, které dle legislativy nevykonává sám provozovatel.

V souvislosti s opatřeními pro RNŠO, požadavky pro KŠO a KŠO pro chráněné zóny a také požadavky na ŠO, na které se vztahují opatření podle čl. 30 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031, je na webu ÚKZÚZ uveden [seznam rostlin, pro které je v určitých případech pro vydání rostlinolékařského pasu požadováno úřední šetření – prohlídka](#)

[anebo vzorkování a testování provedené ÚKZÚZ](#) (nikoli provozovatelem), a to podle článku 87 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031. Tato situace může nastat u osiva papriky seté a lilku rajčete. V případě, že při prohlídkách množitelského porostu byly během posledního ukončeného vegetačního období zjištěny podezřelé příznaky možné přítomnosti následujících RNŠO: *Xanthomonas euvesicatoria*, *Xanthomonas gardneri*, *Xanthomonas perforans*, *Xanthomonas vesicatoria* nebo Potato spindle tuber viroid, musí být provedeno **úřední testování** (provádí ÚKZÚZ) – týká se pouze osiva. Obdobně je tomu u sadbového a rozmnožovacího materiálu papriky seté a lilku rajčete: v případě, že při prohlídkách rostlin byly zjištěny podezřelé příznaky možné přítomnosti RNŠO Potato spindle tuber viroid, musí být provedeno **úřední testování** (příloha V část H).

Dále je nutné zohlednit prováděcí nařízení Komise, týkající se ToBRFV. Před vydáním rostlinolékařského pasu pro sadbu rostlin rodu paprika a lilku rajčete (či jeho hybridů) musí být na stanovišti produkce sadbových rostlin provedena vizuální prohlídka pro zjištění příznaků infekce ToBRFV (**prováděná ÚKZÚZ**). V případě zjištění příznaků infekce ToBRFV odebere inspektor vzorky k testování.

Ve spojitosti s ToBRFV musí být také před vydáním rostlinolékařského pasu pro osivo paprik nebo lilku rajčete (a jeho hybridů) provedena vizuální prohlídka množitelského porostu (stanoviště produkce matečných rostlin), kterou **provádí rovněž ÚKZÚZ**. Inspektor následně odebere vzorky z každého množitelského porostu (partie) nebo nebyl-li testován porost, pak z partie vyprodukovaného osiva. Pokud partie osiva papriky nebo lilku rajčete (a jeho hybridů) pochází z více než 30 matečných rostlin, bude vzorek odebrán pouze z partie vyprodukovaného **osiva** (před jeho zpracováním). Vzorkování osiva může provést profesionální provozovatel pod úředním dozorem ústavu, tj. musí být k této činnosti pověřen podle zákona č. 219/2003 Sb., o oběhu osiva a sadby, ve znění pozdějších předpisů. Pro vydání rostlinolékařského pasu musí být partie na základě testů shledána prostou ToBRFV. Systémy odběru vzorků a testovací metody pro zjištění ToBRFV jsou uvedeny v příloze prováděcího nařízení Komise (EU) 2023/1032.

Vzhledem k faktu, že ČR je prostá bakterie *Clavibacter michiganensis* ssp. *michiganensis* a viru Pepino mosaic virus, je tímto splněn požadavek uvedený v příloze V část E prováděcího nařízení Komise (EU) [2019/2072](#) pro osivo lilku rajčete, a není proto nutné, aby bylo osivo podrobeno úřednímu testování na uvedené ŠO.

Sortimentu zeleniny se dále týká požadavek na rostliny řepy obecné (*Beta vulgaris*), a to jejich zeleninových forem (červená řepa, salátová řepa, či mangold) ve vztahu k Beet necrotic yellow vein virus (BNYVV), uvedený v příloze X bodu 8 prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072. V případě dodávání těchto rostlin, kromě osiva, k pěstování do chráněných zón (Finsko; Francie – Bretaň, Irsko; Portugalsko – Azory; Spojené království – Severní Irsko), musí být tyto rostliny jednotlivě **úředně testovány** a shledány prostými BNYVV.

Alternativním požadavkem je (bod 34 přílohy X), že rostliny musí být vypěstovány z osiva, u něhož bylo úředně potvrzeno, že

- a) zpracované osivo neobsahovalo více než 0,5 % hmotnosti neškodných nečistot (v případě peletovaného osiva musí být tento požadavek splněn před peletováním), nebo

b) v případě nezpracovaného osiva bylo osivo úředně zabaleno tak, aby bylo zajištěno, že nehrozilo riziko šíření BNYVV, a bylo určeno ke zpracování, které splňuje podmínky vymezené v písmeni a), a bylo dodáno do zpracovatelského podniku s úředně schváleným zařízením na kontrolované zneškodňování odpadu, aby se zamezilo šíření BNYVV, nebo

c) osivo pochází z porostu pěstovaného v oblasti, kde není znám výskyt BNYVV.

Navíc musí být tyto rostliny vypěstovány v oblasti, kde není znám výskyt BNYVV, nebo v zemině nebo v pěstebním substrátu, které byly úředně testovány vhodnými metodami a shledány prostými BNYVV, a byly z nich odebrány vzorky, otestovány a shledány prostými BNYVV, a držení materiálu těchto rostlin bylo oznámeno příslušnou organizací či výzkumnou institucí.

Dále se zeleninových druhů týká bod 3.1 v příloze X prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072, který stanovuje zvláštní požadavky pro rostliny k pěstování bylinných druhů, kromě cibulí, oddenkových hlíz, rostlin čeledi *Gramineae*, oddenků, osiva a hlíz, dodávané do chráněných zón (Irsko a Severní Irsko) proti vrtalkám, a to vrtalce rajčatové (*Liriomyza bryoniae*), vrtalce jihoamerické (*L. huidobrensis*) a vrtalce *L. trifolii*. V ČR není splněn požadavek, že rostliny pocházejí z oblasti prosté výše uvedených vrtalek, a úřední prohlídka patří k alternativním garancím.

Pokud provozovatel požaduje po ÚKZÚZ provedení některého z úředních úkonů popsaných výše, podá na ÚKZÚZ [Žádost o provedení šetření za účelem vydání rostlinolékařského pasu na rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty, v souladu s čl. 87 nařízení \(EU\) 2016/2031.](#)